

JEDNOTNÁ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKA

TESTOVÝ SEŠIT

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA · 9. ROČNÍK

CVIČNÝ TERMÍN · ORIGINÁLNÍ SIMULACE

Simulace 1 — nádraží / včelstva / sušárna

Texty ani položky nejsou převzaty z oficiálních zadání Cermatu. Architektonicky kopírují didaktický test JPZ (30 úloh / 50 bodů / typy úloh a formulace stonků).

Kód sešitu	S9CJL26C0T01
Didaktický test	Počet úloh: 30 Maximální hodnocení: 50 bodů
Časový limit	60 minut (uvádí se na záznamovém archu)
Povolené pomůcky	pouze psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Časový limit pro řešení didaktického testu je 60 minut.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku se neudělují záporné body.
- Odpovědi píšete do cvičného záznamového archu na konci sešitu. Poznámky v sešitě se nehodnotí.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědi

- Odpovědi zaznamenávejte modře nebo černě píšící propisovací tužkou.

2.1 Uzavřené úlohy — U každé uzavřené úlohy / podúlohy je právě jedna správná odpověď. Zvolenou možnost zakřížkujte. U úloh s přiřazováním smí být každá možnost z nabídky použita nejvýše jednou.

2.2 Otevřené úlohy — Odpovědi píšete čitelně. Rozlišujte velká a malá písmena. Povoleno je psací i tiskací písmo. Ohebná slova zapisujte ve tvaru požadovaném zadáním.

Bodování této simulace odpovídá JPZ 2026: $17 \times 1 \text{ b.} + 8 \times 2 \text{ b.} + 3 \times 3 \text{ b.} + 2 \times 4 \text{ b.} = 50$.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 1

Dřevěný přístřešek u budovy výpravčího se před bezohlednými vandali ochránit nepodařilo. Jejich nezákonné chování bude předmětem šetření.

1**1 bod**

Co je nutné udělat, aby byl výchozí text pravopisně správný?

- A) slovo dřevěný opravit na dřevěnný
- B) slovo výpravčího opravit na vypravčího
- C) slovo vandali opravit na vandaly
- D) slovo nezákonné opravit na nezákonné

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2-4

Na prázdném peróně čeká dívka sama,

vítr jí vlasy hází přes čelo.

Tabule zhasla do tmy hluboké,

šeptá si o vlaku daleko.

Kočka barvy popela k ní sama

přistoupí a usedne u bot.

Čekání přestalo být prázdné,

někdo zůstal, i když vlak je pryč.

(Cvičný úryvek. Tučně vyznačená slova posuzujte v úloze 3.)

2**1 bod**

Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Dívka nastoupila do posledního vlaku ještě před zhasnutím tabule.
- B) Dívka šeptá o vlaku, ačkoli tabule už zhasla.
- C) Kočka patří výpravčímu, což dívka ví.
- D) Vítř dívka zakázal dívat se na tabuli.

3**1 bod**

Co je ve výchozím textu vyznačeno tučně?

- A) dvakrát stejný tvar téhož slovesa
- B) dvakrát stejný tvar téhož zájmena
- C) v první sloce tvar zájmena, v druhé sloce tvar slovesa
- D) v první sloce tvar slovesa, v druhé sloce tvar zájmena

4**1 bod**

Které z následujících tvrzení o rýmu výchozího textu je pravdivé?

- A) Soudobé verše první sloky se rýmují (čelo – daleko) a totéž platí o druhé sloce (bot – pryč).
- B) Soudobé verše první sloky se nerýmují a totéž platí o druhé sloce.
- C) Liché verše první sloky se rýmují s lichými verši druhé sloky.
- D) Výchozí text je psán souvislou prózou bez veršů.

5**max. 2 body**

Vypište z každé z následujících vět (5.1 a 5.2) základní skladební dvojici. (Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 5.1 V průběhu několika týdnů se počet opylovatelů, sledovaných za účelem mapování sadů, ještě zvýší.
- 5.2 Neohlášená uzavírka nástupiště byla pro řadu cestujících nepříjemným překvapením.

6**max. 3 body**

Přiřadte k jednotlivým tvrzením (6.1–6.3) odpovídající trojici sloves (A–E). Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.

- 6.1 V této trojici jsou všechna slovesa nedokonavá.
 - 6.2 V této trojici jsou první dvě slovesa dokonavá a třetí je nedokonavé.
 - 6.3 V této trojici jsou první dvě slovesa nedokonavá a třetí je dokonavé.
- A) zavřít – prosit – dát
 - B) zpívat – nést – říci
 - C) koupit – napsat – běžet
 - D) nosit – číst – stavět
 - E) myslet – spadnout – platit

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 7

Průvodce ochotně odpovídal na dotazy ***** zvědavými cestujícími. Během výkladu jsme se dotkli i témat s nočním provozem stanice.

7**max. 2 body**

7.1 Napište náležitý spisovný tvar slova položený, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

7.2 Napište náležitý spisovný tvar slova související, který patří na druhé vynechané místo (.....) ve výchozím textu.

(Po doplnění náležitého tvaru musí být příslušný větný celek smysluplný a gramaticky i pravopisně správný.)

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 8-13

TEXT 1

(1) V bezlesé nížinné krajině nejsou včelstva jen zdrojem medu. Jejich nezbytná úloha spočívá v opylování kulturních plodin: bez přenosu pylu by se úroda jabloní, řepky i slunečnice výrazně snížila.

(2) V roce 2022 vznikl v jednom jihomoravském družstvu pokusný pás květnatých směsí široký čtyři metry. Pás kvetl od května do září. Sledování ukázalo, že v sousedním sadě stoupla násada plodů jabloní o osm procent proti roku předcházejícímu. Náklady hradilo družstvo z vlastního rozpočtu, nikoli z dotace.

(3) Odborníci upozorňují, že samotný květinový pás nestačí, chybí-li úkryty k přezimování. Včely samotářky potřebují suché stonky, mrtvé dřevo nebo nezryté meze. Pokus je proto považován za užitečný začátek.

(4) Zda se stejný nárůst násady opakuje i v sušších letech, text neříká. Někteří pěstitelé přesto žádají, aby se pásy ***** staly součástí osevních postupů, ***** by se opylování nestalo závislým na jediném druhu.

(5) Autor této zprávy považuje pokus za smysluplný, odmítá však tvrzení, že bez pásu jabloně nikdy neurodí.

TEXT 2

Činitelské jméno je podstatné jméno utvořené od slovesného základu s významem „osoba, která činnost koná“ (učitel, řezník, výpravčí, pěstitel). Jméno výsledku činnosti je podstatné jméno utvořené od slovesného základu s významem „to, co činností vzniklo“ (výkres, zápis, výrobek).

(Cvičný text; čísla jsou smyšlená. Tučně posuzujte slova v úloze 10, jsou-li ve větách 1. části vyznačena níže.)

Slova posuzovaná v úloze 10

Ve větě první části TEXTU 1 jsou k posouzení slova: zdrojem, pěstitelé (část 4), výpravčí (TEXT 2), zápis (TEXT 2).

8**max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (8.1–8.4), zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

- 8.1 Pás byl financován výhradně z dotačního titulu.
- 8.2 Násada plodů jabloní v sousedním sadě stoupla o 8 %.
- 8.3 Hlavní úloha včelstev je podle 1. odstavce opylování plodin.
- 8.4 Stejný nárůst násady je zaručen i v sušších letech.

9**max. 2 body**

Vypište z první části TEXTU 1 dvě přídavná jména, z nichž každé obsahuje předponu. (Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

10**1 bod**

Které z následujících tvrzení o slovech posuzovaných podle TEXTU 2 je pravdivé?

- A) Obě slova pěstitel i výpravčí jsou činitelská jména, slovo zápis je jméno výsledku činnosti.
- B) Všechna tři slova jsou činitelská jména.
- C) Všechna tři slova jsou jména výsledku činnosti.
- D) Slovo zápis je činitelské jméno, slova pěstitel a výpravčí jsou jména výsledku.

11**1 bod**

Které z následujících tvrzení je podle informací obsažených ve třetí části TEXTU 1 nejméně jisté?

- A) Samotný květinový pás podle odborníků nestačí.
- B) Včely samotářky potřebují úkryty k přezimování.
- C) Pokus je považován za užitečný začátek.
- D) Nárůst násady se bude v sušších letech opakovat.

12**1 bod**

Ve čtvrté části TEXTU 1 jsou vynechána dvě místa (***** a •••••). Ve které z následujících možností jsou uvedena obě slova tak, aby byl text gramaticky správný a smysluplný?

- A) květnaté – aby
- B) květnatými – aby
- C) květnaté – proto
- D) květnatými – proto

13**1 bod**

Tvrzení č. 1: Z páté části TEXTU 1 jednoznačně vyplývá, že autor považuje pokus za smysluplný.

Tvrzení č. 2: Autor v páté části tvrdí, že bez pásu jabloně nikdy neurodí.

Je některé z těchto tvrzení pravdivé?

- A) Pravdivé je pouze tvrzení č. 1.
- B) Pravdivé je pouze tvrzení č. 2.
- C) Pravdivé je každé z těchto tvrzení.
- D) Pravdivé není žádné z těchto tvrzení.

14**max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících větných celků (14.1–14.4), zda je v něm správně zapsána interpunkce (A), nebo ne (N).

- 14.1 Jakýkoli kufr, který zůstane bez dozoru musí být nahlášen.
- 14.2 Po cestě trvající déle, než sliboval jízdní řád usnula.
- 14.3 Vysvětlila rodičům, proč zmeškala spoj, a proč jim to hned nenapsala.
- 14.4 Uvádí se, že jinde je zpoždění delší, ne-li dvojnásobné.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

- A) Teprve potom mu sousedé začali věřit.
- B) Nejprve nikdo v obci nechtěl slyšet o obnově staré sušárny.
- C) On se však jejich nedůvěry nezalekl a každý večer odklízел suš.
- D) Poté se mu někteří dokonce vysmáli.
- E) A přesto se mu sušárnu za jediné léto podařilo zprovoznit.
- F) Až po měsících práce přišla první návštěva z muzea.

15**3 body**

Seřaďte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost. Body lze získat pouze v případě, že všechny části textu jsou seřazeny správně.

16**1 bod**

Větný celek: Starý skladištní objekt se po několikaletém úsilí ***** komorní čekárnou.

Které z následujících slov patří na vynechané místo tak, aby byl celek pravopisně i mluvnicky správný?

- A) stal
- B) stál
- C) stala
- D) stály

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

Květnatý pás o šířce čtyř metrů byl založen v roce 2022. Sledování násady probíhalo podle jednotné metodiky. Údaje jsou uvedeny v procentech proti roku předcházejícímu. *****.

17**1 bod**

Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výňatku a zároveň uvádí údaj, který na vynechané místo patří?

- A) Výňatek vykazuje znaky úvahy (subjektivita). Na místo patří: PÁS JE NADĚJÍ KRAJINY.
- B) Výňatek vykazuje znaky odborného textu (věcnost). Na místo patří: NÁRŮST NÁSADY: 8 %.
- C) Výňatek vykazuje znaky pohádky. Na místo patří: NÁRŮST NÁSADY: 8 %.
- D) Výňatek vykazuje znaky odborného textu. Na místo patří: NÁRŮST NÁSADY: 80 %.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

Obec s názvem Lipová leží v Olomouckém kraji. Tato malebná vesnice, v níž má trvalé bydliště zhruba šest set obyvatel, patří k oblíbeným turistickým cílům.

Vstup do areálu je spoplatněn: dospělí návštěvníci zaplatí 120 Kč. Areál je značně rozsáhlý, a tak si vyhradte dostatek času, ať ho můžete nerušeně prozkoumat celý. Během prohlídky uvidíte mimo jiné hradní kaply a terasy.

Výjimečné místo ocenili i filmaři, kteří ve zdejších prostorách natáčely pohádky. Podtržený výraz Olomouckém je zapsán správně.

*(Cvičný text.)***18****max. 4 body**

Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně. (Ohebná slova запиšte ve stejném tvaru, v němž jsou užita v textu. Podtržený výraz je zapsán správně. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání slova, které zadání neodpovídá.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19-23

(1) Utáhnu si popruhy plátěného tlumoku a vydám se vzhůru po schodišti. Než dorazím ke kanceláři své matky, hoří mi plíce. S patnáctikilovým batohem stěží vyšplhám šest pater.

(2) Na odpočívadle mě zastaví Mira. „Počkej,“ řekne. „Matka už ví, že jdeš.“ ***** zůstanu stát, ••••• mi ještě stačí vydechnout.

(3) Ve dveřích stojí matka na prahu a dívá se přísně. „Ještě jeden vlak bys nestihla,“ řekne tiše. Já nic neodpovím.

*(Cvičný úryvek. Tučně vyznačené větné členy posuzujte v úloze 20.)***19****max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (19.1–19.4), zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

- 19.1 Vypravěčka nese patnáctikilový batoh.
- 19.2 Mira je matka vypravěčky.
- 19.3 Matka stojí ve dveřích.
- 19.4 Vypravěčka stihla ještě jeden vlak.

20**max. 2 body**

Ve výchozím textu jsou tučně vyznačeny dva větné členy.

20.1 Napište druh větného členu na prahu.

20.2 Napište druh větného členu přísně.

(Odpovědi запиšte slovem, nepoužívejte zkratky. Druh příslovečného určení konkretizujte.)

21**1 bod**

Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Přímou řečí promlouvají celkem dvě postavy, a to Mira a matka.
- B) Přímou řečí promlouvají celkem tři postavy, a to Mira, matka a vypravěčka.
- C) Přímou řečí promlouvá pouze Mira.
- D) Ve výchozím textu není žádná přímá řeč.

22**1 bod**

Na každé ze dvou vynechaných míst (***** a •••••) ve druhé části výchozího textu je nutné doplnit slovo tak, aby byl celek gramaticky správný a smysluplný. Ve které možnosti jsou uvedena obě slova?

- A) Proto – a
- B) Anebo – jenže
- C) A – protože
- D) Jestliže – proto

23**1 bod**

Které z následujících tvrzení neodpovídá výchozímu textu?

- A) Jde o prózu.
- B) Jde o umělecký text.
- C) Text vypráví postava v ich-formě.
- D) Text vykazuje znaky odborné studie.

24**1 bod**

Která z následujících možností obsahuje slovo zapsané s pravopisnou chybou?

- A) politika, diagram, situace
- B) titul, diagnóza, organizace
- C) artikulace, diplom, univerzita
- D) aktivita, gymnazium, administrativa

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 25

1. Slibte mi to. 2. Oni to chtěj stihnout. 3. Jano, zaujmi místo.
4. Klidně si sedněte. 5. Bratr o práh zakop. 6. Zítra vstaňte včas.
7. Oni to dokážou. 8. Kněz sepjál ruce. 9. Už neplač.
10. Bez něho byste zaspali. 11. Karle, odnes to. 12. Klidně si sednite.

25**max. 3 body**

Ve výchozím textu je uvedeno dvanáct vět: ve třech z nich se vyskytuje nespisovný tvar slovesa. Najděte tyto tři věty a napište jejich čísla. Čísla od sebe zřetelně oddělte čárkou. (Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného čísla, tak zapsání čísla, které zadání neodpovídá.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26-29

- (1) V prosinci 2023 ukončila jihočeská observatoř první sezónu sčítání jeřábů. Pozorování hradilo sdružení z členských příspěvků, nikoli z obecního rozpočtu.
- (2) Ptačí tah je přesun mezi hnízdištěm a zimovištěm. Možná vás překvapí, že délka dne řídí odlet přesněji než teplota. Princip spočívá v tom, že ptáci reagují na světlo, nikoli jen na hlad.
- (3) Sčítání nestačí, ruší-li ptáky osvětlení hráze. Zda se nárůst 18 % opakuje i příští podzim, text neříká. Své digitální záznamy uložila observatoř do archivu, jehož kapacita stačí na deset sezón.

1 tah = pravidelný přesun živočichů mezi oblastmi.

26**max. 2 body**

Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (26.1–26.4), zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

- 26.1 Pozorování platila obec z rozpočtu.
- 26.2 Observatoř je v jižních Čechách.
- 26.3 Text zaručuje opakování nárůstu 18 %.
- 26.4 Sdružení hradilo pozorování z příspěvků.

27**1 bod**

Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Ve druhém odstavci se autor přímo obrací na čtenáře.
- B) Ve druhém odstavci se autor na čtenáře neobrací.
- C) Celý text je psán jako soukromý dopis jednomu adresátovi.
- D) Text neobsahuje žádné odborné pojmy.

28**1 bod**

Ve kterých odstavcích se vyskytuje alespoň jeden větný celek, v němž se autor výchozího textu přímo obrací na čtenáře textu?

- A) v každém ze tří odstavců
- B) celkem ve dvou odstavcích, a to v prvním a druhém
- C) celkem ve dvou odstavcích, a to v druhém a třetím
- D) pouze v druhém odstavci

29**1 bod**

Které z následujících podstatných jmen není ve výchozím textu užito v 2. pádě čísla jednotného? (Posuzovaná podstatná jména jsou uvedena v možnostech; hledejte jejich výskyt v textu.)

- A) sezónu (sezóny)
- B) rozpočtu
- C) dne
- D) hráze

30**max. 4 body**

Přiřadte k jednotlivým definicím (30.1–30.4) úryvek (A–F), který patří na vynechané místo (*****) v definici. Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.

- 30.1 Básnický prostředek typu I: v rámci jednoho verše se opakuje totéž ohebné slovo užitě ve stejném tvaru. Vyskytuje se například v úryvku ****.*
- 30.2 Básnický prostředek typu II: totéž slovo či více slov se opakuje na samém konci bezprostředně po sobě jdoucích veršů. Vyskytuje se například v úryvku ****.*
- 30.3 Básnický prostředek typu III: totéž slovo či více slov se opakuje na samém začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů. Vyskytuje se například v úryvku ****.*
- 30.4 Básnický prostředek typu IV: slovo z konce jednoho verše se opakuje na začátku bezprostředně následujícího verše. Vyskytuje se například v úryvku ****.*

- A) Voda, voda po kamenech,
voda hučí ve tmách.
- B) Nechod', nechod' k černé skále,
nechod', dcero, sama v dáli.
- C) Na konci cesty svítil dům,
dům plný tichých oken.
- D) Řekni, milý, řekni přec,
žije-li ještě tvůj otec?
- E) Kdes byl včera? Kdes byl dnes?
Kdes byl, když padal sníh?
- F) Hledal jsem tě do rána,
volal jsem tě do rána.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

CVIČNÝ ZÁZNAMOVÝ ARCH

S9CJL26C0T01 · Simulace 1 — nádraží / včelstva / sušárna

Zakřížkujte zvolenou možnost. U otevřených úloh pište do řádků.

Úl.	A	B	C	D	E	F	otevřená odpověď / pořadí / A-N
1	☐	☐	☐	☐			
2	☐	☐	☐	☐			
3	☐	☐	☐	☐			
4	☐	☐	☐	☐			
5							
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
7							
8							
9							
10	☐	☐	☐	☐			
11	☐	☐	☐	☐			
12	☐	☐	☐	☐			
13	☐	☐	☐	☐			
14							
15							
16	☐	☐	☐	☐			
17	☐	☐	☐	☐			
18							
19							
20							
21	☐	☐	☐	☐			
22	☐	☐	☐	☐			
23	☐	☐	☐	☐			
24	☐	☐	☐	☐			
25							
26							
27	☐	☐	☐	☐			
28	☐	☐	☐	☐			
29	☐	☐	☐	☐			
30	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Čas: 60 minut. Maximálně 50 bodů.